

Άσκηση 62

Έστω συνάρτηση $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ παραγωγίσιμη και κυρτή για την οποία ισχύει $f(x) > 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, $\ln f(x) \leq \alpha f(x) - \alpha$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$ και $f(1) = 1$, όπου $0 < \alpha \neq 1$.

i) Να αποδείξετε ότι $f(x) \geq 1$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

ii) Να βρείτε το όριο $\lim_{x \rightarrow 0} \left(e^{\frac{1}{f(x) - f'(0)x + f(0)}} + \eta\mu \frac{1}{x} \right)$.

iii) Να βρείτε το σύνολο τιμών της συνάρτησης f .

iv) Να αποδείξετε ότι ισχύει $f(\eta\mu x) - \eta\mu x \cdot f'(e^x) > 1 - f'(e^x)$ για κάθε $x \in [0, 1)$.

v) Να αποδείξετε ότι $\int_1^e f(e^x) dx = f(\xi)(e - 1)$, όπου $\xi > 0$ και $\ln \xi \in (1, e)$.

vi) Να αποδείξετε ότι $\int_0^1 \ln f(x) dx \leq \alpha(f(\kappa) - 1)$, όπου $\kappa \in (0, 1)$.

Λύση

i) Θεωρούμε τη συνάρτηση $h(x) = \ln f(x) - \alpha f(x) + \alpha$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$

$$\ln f(x) \leq \alpha f(x) - \alpha \Rightarrow h(x) \leq 0 \Rightarrow h(x) \leq h(1) \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}$$

άρα η συνάρτηση h παρουσιάζει ολικό μέγιστο στο $x_0 = 1 \in \mathbb{R}$

$$\text{η } h \text{ είναι παραγωγίσιμη στο } 1 \text{ με } h'(x) = \frac{f'(x)}{f(x)} - \alpha f'(x)$$

άρα από Θ. Fermat ισχύει $h'(1) = 0$, οπότε

$$\frac{f'(1)}{f(1)} - \alpha f'(1) = 0 \Leftrightarrow f'(1)(1 - \alpha) = 0 \stackrel{\alpha \neq 1}{\Rightarrow} f'(1) = 0$$

f είναι κυρτή στο $\mathbb{R} \Rightarrow f'$ είναι γνησίως αύξουσα, οπότε

- για $x < 1 \Leftrightarrow f'(x) < f'(1) \Rightarrow f'(x) < 0$
- για $x > 1 \Leftrightarrow f'(x) > f'(1) \Rightarrow f'(x) > 0$

x	$-\infty$	1	$+\infty$
f'		0	
		$-$	$+$
f	$+\infty$		$+\infty$
		$\downarrow$	$\uparrow$
		1	
		OE	

η f παρουσιάζει ολικό ελάχιστο στο 1 το $f(1) = 1$ άρα

$$f(x) \geq f(1) \Rightarrow f(x) \geq 1 \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}$$

ii) Η f είναι κυρτή στο $\mathbb{R}$, άρα η γραφική της παράσταση βρίσκεται πάνω από την εφαπτομένη της σε οποιοδήποτε σημείο x_0 , με εξαίρεση το σημείο επαφής

Η εφαπτομένη στο $x_0 = 0$ έχει εξίσωση $y = f'(0)x + f(0)$, οπότε ισχύει

$$f(x) \geq f'(0)x + f(0) \Leftrightarrow f(x) - f'(0)x - f(0) \geq 0$$

για κάθε $x \in \mathbb{R}$ και το $=$ μόνο για $x = 0$

Επομένως

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{f(x) - f'(0)x - f(0)} = +\infty \Rightarrow \lim_{x \rightarrow 0} e^{\frac{1}{f(x) - f'(0)x - f(0)}} = +\infty$$

Έχουμε

$$-1 \leq \eta \mu \frac{1}{x} \leq 1$$

$$e^{\frac{1}{f(x)-f'(0)x+f(0)}} - 1 \leq e^{\frac{1}{f(x)-f'(0)x+f(0)}} + \eta \mu \frac{1}{x} \leq e^{\frac{1}{f(x)-f'(0)x+f(0)}} + 1$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \left(e^{\frac{1}{f(x)-f'(0)x+f(0)}} - 1 \right) = +\infty \text{ και } \lim_{x \rightarrow 0} \left(e^{\frac{1}{f(x)-f'(0)x+f(0)}} + 1 \right) = +\infty$$

άρα από κριτήριο παρεμβολής προκύπτει

$$\lim_{x \rightarrow 0} \left(e^{\frac{1}{f(x)-f'(0)x+f(0)}} + \eta \mu \frac{1}{x} \right) = +\infty$$

iii) Έστω $x_0 > 1$

Επειδή η f' είναι γνησίως αύξουσα ισχύει $f'(x_0) > f'(1) = 0$

Η εφαπτομένη στο x_0 έχει εξίσωση $y = f'(x_0)(x - x_0) + f(x_0)$

Για κάθε $x \in \mathbb{R}$ ισχύει

$$f(x) \geq f'(x_0)x - x_0 f'(x_0) + f(x_0)$$

Επειδή $f'(x_0) > 0$ έχουμε

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} [f'(x_0)x - x_0 f'(x_0) + f(x_0)] = +\infty$$

οπότε

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = +\infty$$

άρα αφού f συνεχής είναι $f(A) = [f(1), +\infty) = [1, +\infty)$

iv) Η συνάρτηση $h(x) = f(e^x)$ είναι συνεχής στο $[1, e]$ ως σύνθεση συνεχών.

Επειδή η f είναι κυρτή με $f'(1) = 0$, η f είναι γνησίως αύξουσα στο $[1, +\infty)$. Για κάθε $x \in [1, e]$ ισχύει

$$1 \leq x \leq e \Leftrightarrow e \leq e^x \leq e^e \stackrel{f \text{ γν. αυξ.}}{\Leftrightarrow} f(e) \leq f(e^x) \leq f(e^e)$$

και το = μόνο για $x = 1$ και $x = e$ αντίστοιχα, οπότε

$$\int_1^e f(e) dx < \int_1^e f(e^x) dx < \int_1^e f(e^e) dx$$

$$(e-1)f(e) < \int_1^e f(e^x) dx < (e-1)f(e^e)$$

$$f(e) < \frac{1}{e-1} \int_1^e f(e^x) dx < f(e^e)$$

Επειδή η f είναι συνεχής στο διάστημα $[e, e^e]$ από ΘΕΤ η f παίρνει όλες τις τιμές μεταξύ $f(e)$ και $f(e^e)$. Συνεπώς, υπάρχει $\xi \in (e, e^e)$ τέτοιο ώστε

$$f(\xi) = \frac{1}{e-1} \int_1^e f(e^x) dx \Rightarrow \int_1^e f(e^x) dx = f(\xi)(e-1)$$

με $e < \xi < e^e \Leftrightarrow \ln e < \ln \xi < \ln e^e \Leftrightarrow 1 < \ln \xi < e$, άρα $\ln \xi \in (1, e)$

v) Από την υπόθεση ισχύει $\ln f(x) \leq \alpha f(x) - \alpha$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, άρα

$$\begin{aligned} \int_0^1 \ln f(x) dx &\leq \int_0^1 (\alpha f(x) - \alpha) dx \\ \int_0^1 \ln f(x) dx &\leq \alpha \int_0^1 f(x) dx - \alpha \int_0^1 1 dx \\ \int_0^1 \ln f(x) dx &\leq \alpha \left(\int_0^1 f(x) dx - 1 \right) \end{aligned}$$

Έστω F μια αρχική συνάρτηση της f στο $[0, 1]$

Η F είναι συνεχής στο $[0, 1]$ και παραγωγίσιμη στο $(0, 1)$.

άρα από ΘΜΤ για την F στο $[0, 1]$ υπάρχει $\kappa \in (0, 1)$ τέτοιο ώστε

$$F'(\kappa) = \frac{F(1) - F(0)}{1 - 0} \Rightarrow f(\kappa) = F(1) - F(0) = \int_0^1 f(x) dx$$

Συνεπώς

$$\int_0^1 \ln f(x) dx \leq \alpha(f(\kappa) - 1), \quad \kappa \in (0, 1)$$